31992L0003

DIRECTIVA 92/3/EURATOM A CONSILIULUI
din 3 februarie 1992
privind supravegherea și controlul transporturilor de deșeuri radioactive între statele membre, precum și la intrarea sau la ieșirea din Comunitate

CONSILIUL COMUNITĂȚILOR EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice, în special articolele 31 și 32,

având în vedere propunerea Comisiei ([1]), elaborată după obținerea avizului grupului de persoane numite de Comitetul științific și tehnic dintre experți științifici din statele membre,

având în vedere avizul Parlamentului European ([2]),

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social ([3]),

întrucât, la 2 februarie 1959, Consiliul adoptă directive de stabilire a standardelor de bază pentru protecția sănătății lucrătorilor și a populației împotriva pericolelor prezentate de radiațiile ionizante ([4]), astfel cum au fost modificate prin Directiva 80/836/Euratom ([5]) și prin Directiva 84/467/Euratom ([6]),

întrucât, conform articolului 2 din Directiva 80/836/Euratom, aceste standarde de siguranță de bază se aplică, între altele, transportului de substanțe radioactive naturale și artificiale;

întrucât, în conformitate cu articolul 3 din Directiva 80/836/Euratom, fiecare stat membru trebuie să raporteze obligatoriu activitățile care prezintă pericol de radiații ionizante; întrucât, având în vedere pericolele posibile și alte considerații relevante, aceste activități sunt supuse unei autorizări prealabile în cazurile pe care le decide fiecare stat membru;

întrucât, prin urmare, statele membre au stabilit pe teritoriile lor sisteme care să îndeplinească cerințele articolului 3 din Directiva 80/836/Euratom de stabilire a standardelor de bază în conformitate cu articolul 30 din Tratatul Euratom; întrucât, prin intermediul controalelor interne pe care statele membre le aplică pe baza dispozițiilor de drept intern compatibile cu cerințele existente și relevante la nivel comunitar și internațional, statele membre continuă să asigure un nivel de protecție comparabil pe teritoriile lor;

întrucât protecția sănătății lucrătorilor și a populației impune ca transporturile de deșeuri radioactive între statele membre și în interiorul și în afara Comunității să fie supuse unui sistem de autorizare prealabilă; întrucât această cerință este în acord cu principiul subsidiarității în vigoare în Comunitate;

întrucât Rezoluția Parlamentului European din 6 iulie 1988 privind constatările Comitetului de anchetă pentru manipularea și transportul materialelor nucleare ([7]) impune, între altele, reglementări comunitare cuprinzătoare pentru transporturile transfrontaliere de deșeuri nucleare supuse unui sistem de controale stricte și autorizații din punctul de origine până în punctul de depozitare;

întrucât Directiva 84/631/CEE a Consiliului din 6 decembrie 1984 privind supravegherea și controlul transporturilor transfrontaliere de deșeuri periculoase în Comunitatea Europeană ([8]) nu se aplică deșeurilor radioactive;

([1]) JO C 210, 23.8.1990, p. 7.
([2]) JO C 267, 14.10.1991, p. 210.
([3]) JO C 168, 10.7.1990, p. 18.
([4]) JO 11, 20.2.1959, p. 221/59.
([5]) JO L 246, 17.9.1980, p. 1.
([6]) JO L 265, 5.10.1984, p. 4.
([7]) JO C 235, 12.9.1988, p. 70.
([8]) JO L 326, 13.12.1984, p. 31. Directivă, astfel cum a fost modificată ultima dată prin Directiva 86/279/CEE (JO L 181, 4.7.1986, p. 13).

întrucât, prin Decizia nr. 90/170/CEE [1], Consiliul a decis aderarea Comunității ca parte la Convenția de la Basel din 22 martie 1989 privind controlul transporturilor transfrontaliere de deșeuri periculoase și evacuarea lor; întrucât convenția menționată nu se aplică deșeurilor radioactive;

întrucât toate statele membre au subscris la codul de bună practică al Agenției Internaționale pentru Energie Atomică (AIEA) privind transportul transfrontalier internațional de deșeuri radioactive;

întrucât gestionarea deșeurilor radioactive necesită supraveghere și control, inclusiv un procedeu de notificare obișnuit și obligatoriu pentru expedierea acestor deșeuri;

întrucât sunt necesare măsuri care să asigure controlul *post factum* al transporturilor;

întrucât autoritățile competente ale statelor membre de destinație a deșeurilor radioactive trebuie să aibă posibilitatea de a ridica obiecții cu privire la transporturile de deșeuri radioactive;

întrucât este de dorit, de asemenea, ca autoritățile competente ale statului membru de origine și ale statului membru (statelor membre) de tranzit, sub rezerva anumitor criterii, să poată stabili condițiile cu privire la transportul deșeurilor radioactive pe teritoriul lor;

întrucât, pentru a proteja sănătatea umană și mediul împotriva pericolelor prezentate de astfel de deșeuri, trebuie să se ia în considerare riscurile care apar în afara Comunității; întrucât, în consecință, în cazul deșeurilor radioactive care intră și/sau părăsesc Comunitatea, țara terță de destinație sau de origine și orice țară sau țări terțe de tranzit trebuie consultate și informate și trebuie să își dea acordul în acest sens;

întrucât cea de-a patra Convenție ACP-CEE semnată la Lomé în 15 decembrie 1989 conține dispoziții speciale care reglementează exportul de deșeuri radioactive din Comunitate spre statele terțe care sunt părți la convenția respectivă;

întrucât deșeurile radioactive pot conține materiale nucleare astfel cum sunt definite de Regulamentul (Euratom) nr. 3227/76 al Comisiei din 19 octombrie 1976 privind aplicarea dispozițiilor cu privire la aplicarea dispozițiilor privind controlul de siguranță Euratom [2] și întrucât transportul unor astfel de substanțe trebuie să facă obiectul Convenției privind protecția fizică a materialelor nucleare (AIEA, 1980),

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

TITLUL I

Domeniul de aplicare

Articolul 1

(1) Prezenta directivă se aplică transporturilor de deșeuri radioactive între statele membre, precum și celor având ca destinație sau care ies din Comunitate ori de câte ori cantitățile și concentrația depășesc nivelurile stabilite la articolul 4 literele (a) și (b) din Directiva 80/836/Euratom.

(2) La titlul IV se stabilesc dispoziții speciale privind reexpedierea acestui tip de deșeuri.

Articolul 2

În sensul prezentei directive:

— „deșeuri radioactive" înseamnă orice material care conține sau este contaminat cu radionuclizi și pentru care nu se preconizează nici o utilizare;

— „transport" înseamnă operațiile de transport de la locul de origine la locul de destinație, inclusiv încărcarea și descărcarea deșeurilor radioactive;

— „deținător" de deșeuri radioactive înseamnă orice persoană fizică sau juridică care, înainte de a efectua un transport, are răspunderea legală pentru astfel de materiale și intenționează să efectueze un transport către un destinatar;

— „destinatar" al deșeurilor radioactive înseamnă orice persoană fizică sau juridică către care se expediază un astfel de material;

— „locul de origine" și „locul de destinație" înseamnă locurile situate în două țări diferite, fie state membre ale Comunității, fie țări terțe, denumite „țară de origine" și „țară de destinație";

— „autorități competente" înseamnă orice autoritate care, în conformitate cu actele cu putere de lege și normele administrative din țările de origine, tranzit sau destinație, este împuternicită să pună în aplicare sistemul de supraveghere și control definit la titlurile I-IV inclusiv; aceste autorități competente sunt desemnate în conformitate cu articolul 17;

— „sursă închisă" înseamnă o sursă astfel cum este definită de Directiva 80/836/Euratom.

Articolul 3

Operațiunile de transport necesare expedierii trebuie să respecte dispozițiile comunitare și de drept intern, precum și acordurile internaționale privind transportul materialului radioactiv.

TITLUL II

Transporturile între statele membre

Articolul 4

Un deținător de deșeuri radioactive care intenționează să transporte astfel de deșeuri sau să organizeze un astfel de transport trebuie să prezinte autorităților competente din țara de origine o

[1] JO L 92, 7.4.1990, p. 52.
[2] JO L 363, 31.12.1976, p. 1. Regulament, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (Euratom) nr. 220/90 (JO L 22, 27.1.1990, p. 56).

cerere de autorizare. Autoritățile competente expediază cererile respective pentru aprobare autorităților competente din țara de destinație și țării sau, după caz, țărilor de tranzit.

În acest scop, autoritățile folosesc documentul standard prevăzut la articolul 20.

Expedierea acestui document nu aduce în nici un fel atingere deciziei ulterioare prevăzute la articolul 7.

Articolul 5

(1) Orice cerere poate fi trimisă pentru mai mult de un transport, în următoarele condiții:

— deșeul radioactiv la care se referă prezintă în esență aceleași caracteristici fizice, chimice și radioactive și

— transporturile se fac de la același deținător spre același destinatar și implică aceleași autorități competente și

— în cazul în care transporturile includ țări terțe, un astfel de tranzit se realizează de la același punct de frontieră de intrare și/sau ieșire în sau din Comunitate și de la același punct de frontieră al țării sau țărilor terțe implicate, cu excepția cazului în care autoritățile competente au decis altfel.

(2) Autorizarea este valabilă pentru o perioadă de maximum trei ani.

Articolul 6

(1) În termen de cel mult două luni de la primirea formularului completat în mod adecvat, autoritățile competente ale țării de destinație și ale oricărei țări de tranzit anunță autoritățile competente ale țării de origine despre acceptarea transferului, despre condițiile pe care le consideră necesare pentru efectuarea acestuia sau despre refuzul lor de a aproba transferul.

În acest scop, autoritățile folosesc documentul standard prevăzut la articolul 20.

(2) Orice condiții solicitate de autoritățile competente ale statelor membre, indiferent dacă sunt din țara de tranzit sau de destinație, nu pot fi mai stricte decât cele stabilite pentru transporturi similare între aceste state și trebuie să respecte acordurile internaționale existente.

Pentru orice refuz de a aproba transportul se precizează motivele sau se prezintă condițiile de aprobare, în conformitate cu articolul 3.

(3) Cu toate acestea, autoritățile competente ale țării de destinație sau ale oricărei țări de tranzit pot solicita o perioadă suplimentară de maximum o lună față de perioada prevăzută la alineatul (1) pentru a-și face cunoscut punctul de vedere.

(4) În cazul în care, după expirarea perioadelor prevăzute la alineatul (1) și, după caz, la alineatul (3), nu se primește nici un răspuns din partea autorităților competente din țara de destinație și/sau din țările în care se intenționează tranzitul, se consideră că respectivele țări și-au dat acordul pentru expedierea cerută, cu excepția cazului în care au informat Comisia în conformitate cu articolul 17 că, în general, nu acceptă respectiva procedură automată de aprobare.

Articolul 7

În cazul în care toate aprobările necesare pentru transport au fost acordate, autoritățile competente ale statului membru de origine autorizează deținătorul de deșeuri radioactive să facă transportul și informează autoritățile competente ale țării de destinație și, după caz, ale țării sau țărilor de tranzit.

În acest scop, autoritățile folosesc documentul standard prevăzut la articolul 20. Orice cerință suplimentară pentru astfel de transporturi se atașează acestui document.

Această autorizație nu aduce în nici un fel atingere răspunderii deținătorului, transportatorului, proprietarului, destinatarului sau a oricărei persoane fizice sau juridice implicate în transport.

Articolul 8

Fără a aduce atingere altor documente însoțitoare necesare în temeiul altor acte cu putere de lege sau norme administrative relevante, documentele prevăzute la articolele 4 și 6 însoțesc fiecare transport care face obiectul prezentei directive, inclusiv cazurile de aprobare pentru mai mult de un transport prevăzut la articolul 5.

În cazul în care transporturile se fac pe calea ferată, aceste documente sunt accesibile autorităților competente din toate țările implicate.

Articolul 9

(1) În termen de 15 zile de la primire, destinatarul deșeurilor radioactive trimite autorităților competente din statul membru căruia îi aparține o înștiințare de primire, utilizând documentul standard prevăzut la articolul 20.

(2) Autoritățile competente ale țării de destinație trimit exemplare din înștiințare celorlalte țări implicate în operațiune. Autoritățile competente ale țării de origine trimit un exemplar din înștiințare deținătorului inițial.

TITLUL III

Importurile și exporturile Comunității

Articolul 10

(1) În cazul în care deșeurile care intră sub incidența prezentei directive urmează să intre în Comunitate dintr-o țară terță, iar țara de destinație este un stat membru, destinatarul înaintează o cerere

de autorizare autorităților competente ale statului membru, folosind documentul standard prevăzut la articolul 20. Față de țara sau țările de tranzit, destinatarul acționează drept deținător, iar autoritățile competente ale țării de destinație acționează ca autorități competente ale țării de origine prevăzute la titlul II.

(2) În cazul în care deșeurile care intră sub incidența prezentei directive urmează să intre în Comunitate dintr-o țară terță, iar țara de destinație nu este stat membru, statul membru pe al cărui teritoriu urmează să intre pentru prima dată deșeurile în Comunitate se consideră ca fiind țara de origine cu privire la acest transport.

(3) În ceea ce privește transporturile care intră sub incidența alineatului (1), destinatarul avut în vedere pentru expediere în cadrul Comunității și, în ceea ce privește expedierile care intră sub incidența alineatului (2), persoana din statul membru pe al cărui teritoriu urmează să intre pentru prima dată deșeurile în Comunitate, care are responsabilitatea de a coordona expedierea în statul membru respectiv, informează autoritățile competente în această privință, în vederea inițierii procedurilor adecvate.

Articolul 11

Autoritățile competente din statele membre nu autorizează transporturile:

1. către

   (a) o destinație situată la sud de paralela 60° latitudine sudică;

   (b) un stat care este parte la cea de-a patra Convenție APC-CEE și care nu este membru al Comunității, având în vedere, cu toate acestea, articolul 14;

2. fie într-o țară terță care, potrivit opiniei autorităților competente ale țării de origine, în conformitate cu criteriile prevăzute la articolul 20, nu dispune de mijloacele tehnice, legislative sau administrative pentru a gestiona în condiții de siguranță deșeurile radioactive.

Articolul 12

(1) În cazul în care deșeurile radioactive urmează să fie exportate din Comunitate spre o țară terță, autoritățile competente ale statului membru de origine contactează autoritățile țării de destinație cu privire la acest transport.

(2) În cazul în care sunt îndeplinite toate condițiile de transport, autoritățile competente ale statului membru de origine autorizează deținătorul de deșeuri radioactive să le expedieze și informează autoritățile țării de destinație în legătură cu acest transport.

(3) Această autorizație nu aduce în nici un fel atingere răspunderii deținătorului, transportatorului, proprietarului, destinatarului sau oricărei alte persoane fizice sau juridice implicate în transport.

(4) În scopul acestui transport se folosesc documentele standard prevăzute la articolul 20.

(5) Deținătorul de deșeuri radioactive notifică autoritățile competente ale țării de origine că deșeurile au ajuns la destinație în țara terță în termen de două săptămâni de la data sosirii și indică ultimul punct vamal din Comunitate prin care a trecut transportul.

(6) Această notificare trebuie să fie însoțită de o declarație sau un certificat din partea destinatarului deșeurilor radioactive care să indice că deșeurile au ajuns la destinația corectă și să menționeze punctul vamal de intrare în țara terță.

TITLUL IV

Operațiunile de reexpediere

Articolul 13

În cazul în care sursa închisă este returnată de către utilizator furnizorului sursei dintr-o altă țară, transportul acesteia nu intră în domeniul de aplicare a prezentei directive.

Cu toate acestea, această exceptare nu se aplică surselor închise care conțin material fisil.

Articolul 14

Prezenta directivă nu aduce atingere dreptului unui stat membru sau al unei întreprinderi din statul membru către care urmează să fie exportat deșeul în vederea prelucrării de a returna deșeul, după tratare, țării de origine. Nu se aduce atingere nici dreptului unui stat membru sau al unei întreprinderi din statul membru către care urmează să fie exportat combustibilul nuclear iradiat în vederea reprocesării de a returna deșeul și/sau alte produse rezultate din reprocesare în țara de origine.

Articolul 15

(1) În cazul în care transportul de deșeuri radioactive nu poate să fie realizat sau dacă condițiile de expediere nu sunt respectate în conformitate cu dispozițiile din titlul II, autoritățile competente ale statului membru de expediere se asigură că deșeurile radioactive respective sunt preluate de deținătorul lor.

(2) În cazul transporturilor de deșeuri radioactive dintr-o țară terță către o destinație din Comunitate, autoritățile competente ale statului membru de destinație se asigură că destinatarul acestor deșeuri negociază o clauză cu deținătorul deșeurilor stabilit în țara terță, obligând deținătorul să își preia deșeurile în cazul în care transportul nu poate avea loc.

Articolul 16

Statul sau statele membre care au aprobat tranzitul pentru transportul inițial nu pot refuza aprobarea reexpedierii în cazurile prevăzute la:

— articolul 14, în cazul în care reexpedierea se referă la același material după tratare sau reprocesare și în care se respectă întreaga legislație relevantă;

— articolul 15, în cazul în care reexpedierea se efectuează în aceleași condiții și cu aceleași specificații.

TITLUL V

Dispoziții procedurale

Articolul 17

Statele membre înaintează Comisiei, până la 1 ianuarie 1994, numele și adresa (adresele) autorităților competente și toate informațiile necesare pentru comunicarea rapidă cu aceste autorități, precum și eventualul refuz al procedurii de aprobare automată prevăzută la articolul 6 alineatul (4).

Statele membre comunică periodic Comisiei orice modificare a acestor date.

Comisia comunică aceste informații și orice modificări ale acestora tuturor autorităților competente din Comunitate.

Articolul 18

La intervale de doi ani și pentru prima dată în 31 ianuarie 1994, statele membre înaintează Comisiei rapoarte privind punerea în aplicare a prezentei directive.

Statele membre completează aceste rapoarte cu informații despre situația transporturilor pe teritoriile lor.

Pe baza acestor rapoarte, Comisia pregătește un raport de sinteză pentru Parlamentul European, Consiliu și Comitetul Economic și Social.

Articolul 19

Comisia este sprijinită pentru îndeplinirea sarcinilor prevăzute la articolele 18 și 20 de un comitet de natură consultativă, alcătuit din reprezentanți ai statelor membre și prezidat de un reprezentant al Comisiei.

Reprezentantul Comisiei supune comitetului un proiect cu măsurile care trebuie adoptate. Comitetul își dă avizul cu privire la proiect într-un termen pe care președintele îl poate stabili în funcție de urgența subiectului în cauză, dacă este necesar prin vot.

Avizul se înregistrează în procesul-verbal; în plus, fiecare stat membru are dreptul să ceară ca opinia sa să fie înregistrată în procesul-verbal.

Comisia ține seama în cea mai mare măsură de avizul Comitetului. Comisia informează comitetul asupra modului în care s-a ținut seama de avizul său.

Articolul 20

Procedura prevăzută la articolul 19 se aplică în special:

— pregătirii și eventualei actualizări a documentului standard pentru cererile de autorizare, menționat la articolul 4;

— pregătirii și eventualei actualizări a documentului standard de acordare a aprobării, menționat la articolul 6 alineatul (1);

— pregătirii și eventualei actualizări a documentului standard de confirmare a primirii, menționat la articolul 9 alineatul (1);

— stabilirii criteriilor care permit statelor membre să aprecieze dacă sunt întrunite cerințele pentru exportul de deșeuri radioactive, prevăzute la articolul 11 alineatul (2);

— pregătirii raportului de sinteză menționat la articolul 18.

TITLUL VI

Dispoziții finale

Articolul 21

(1) Statele membre asigură intrarea în vigoare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive la 1 ianuarie 1994. Statele membre informează de îndată Comisia cu privire la aceasta.

(2) Atunci când statele membre adoptă aceste acte, ele cuprind o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o astfel trimitere la data publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.

(3) Comisiei îi sunt comunicate de către statele membre textele principalelor dispoziții de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.

Articolul 22

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Adoptată la Bruxelles, 3 februarie 1992.

Pentru Consiliu

Președintele

João PINHEIRO